

شناسه سند: HSE-WR-۰۲۶

شماره بازنگری: ۰۰۰

دستورالعمل ایمنی و بهداشت

دستورالعمل بهداشت و نظافت محیط کارگاه‌های عمرانی

شناسه سند: HSE-WR-۰۲۶

کپی، تکثیر و یا تغییر این سند به هر طریق توسط هر فرد درون یا خارج شرکت مجاز نیست.

در موقع استناد به این سند توجه گردد که آخرین بازنگری دارای ارزش بوده و نسخ قدیمی فاقد اعتبار است.

(اسناد معتبر، دارای مهرسبز "معتبر است" و اسناد منسوخ، به مهر قرمز "منسوخ است" ممهور می‌گردد.)

آخرین ویرایش:	تهیه کننده	تأیید کننده	تصویب کننده
نام و نام خانوادگی	سید محمد حسین سیاحی	سید محمد حسین سیاحی	محمد حسین فیروزی
سمت	معاونت مالی	معاونت مالی	مدیر عامل
تاریخ	۱۴۰۵/۰۱/۰۱	۱۴۰۵/۰۱/۰۱	۱۴۰۵/۰۱/۰۱
امضاء			

سایر ویرایشها

جدول تغییرات ویرایش	تاریخ	شرح تغییر	شماره صفحات تغییر یافته	منشاء تغییرات	امضاء		
					تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده

شناسه سند : HSE-WR-۰۲۶

شماره بازنگری : ۰۰۰

دستورالعمل ایمنی و بهداشت

۱. هدف

تدوین الزامات بهداشت محیطی، نظافت و ساماندهی کارگاه‌های عمرانی به منظور حفظ سلامت پرسنل، ارتقای بهداشت عمومی و جلوگیری از آلودگی محیط کار.

۲. دامنه اجرا

کلیه کارگاه‌های عمرانی تحت نظارت شرکت از جمله پروژه‌های ساختمانی، راه‌سازی، پل‌سازی، مدارس، بیمارستان‌ها و پروژه‌های مسکن را شامل می‌شود.

۳. تعاریف

- بهداشت محیط کارگاه:** کلیه اقداماتی که منجر به پاکیزگی محیط، کنترل پسماند، جلوگیری از آلودگی و ایجاد محیط کاری سالم و ایمن می‌شود.
- نظافت روزانه:** جمع‌آوری نخاله‌ها، زباله‌ها، پاک‌سازی مسیرها و تجهیزات در طول یا پایان شیفت کاری.
- پسماند عمرانی:** ضایعات ناشی از فعالیت‌های ساختمانی از جمله بتن، میلگرد، گچ، آجر و خاک.
- پسماند بهداشتی:** زباله‌های تولیدشده در آشپزخانه‌ها، سرویس‌ها و خوابگاه‌ها.

۴. مسئولیت‌ها

ردیف	واحد / شخص مسئول	شرح وظایف
۱	واحد HSE	نظارت بر اجرای دستورالعمل، ثبت وضعیت بهداشت محیط، گزارش تخلفات و ارائه آموزش.
۲	سرپرست کارگاه	برنامه‌ریزی و تخصیص نیروی خدماتی یا پیمانکار نظافت برای هر بخش از کارگاه.
۳	نیروهای خدماتی / نظافتچیان	انجام عملیات پاک‌سازی، شست‌وشو و جمع‌آوری زباله طبق برنامه HSE.
۴	کلیه پرسنل و پیمانکاران	رعایت بهداشت فردی، جمع‌آوری ضایعات محل کار خود و پرهیز از رهاسازی زباله در محوطه.
۵	مسئول تدارکات / انبار	تأمین مواد شوینده، سطل زباله، تجهیزات نظافت و هماهنگی دفع زباله‌ها.

شناسه سند : HSE-WR-۰۲۶

شماره بازنگری : ۰۰۰

دستورالعمل ایمنی و بهداشت

۵. الزامات بهداشتی و نظافتی

۵/۱. نظافت عمومی کارگاه

- نظافت محیط کارگاه باید **روزانه** انجام و در فرم چک‌لیست HSE ثبت گردد.
- مسیرهای تردد افراد و ماشین‌آلات باید **فاقد نخاله، گل‌ولای و ضایعات فلزی تیز** باشد.
- در پایان هر شیفت، محل‌های برش، قالب‌بندی و بتن‌ریزی از مصالح باقیمانده پاک‌سازی شوند.
- مصالح مازاد پس از هر عملیات به **انبار یا محل مشخص** منتقل شود.
- استفاده از **تابلو "محیط تمیز نگه داشته شود"** در محل‌های عمومی الزامی است.

۵/۲. بهداشت سرویس‌ها و خوابگاه‌ها

- سرویس‌های بهداشتی باید **روزانه دو مرتبه (صبح و عصر)** با مواد ضدعفونی شسته شوند.
- استفاده از **مایع دستشویی، دستمال و صابون** الزامی است.
- سطل زباله در سرویس‌ها باید **دارای درب و پلاستیک زباله** باشد.
- خوابگاه‌ها باید دارای تهویه مناسب، روشنایی کافی و نظافت هفتگی باشند.
- رختخواب‌ها و ملحفه‌ها حداقل ماهی یک‌بار شسته یا تعویض شوند.

۵/۳. بهداشت آشپزخانه و محل غذاخوری

- ظرف‌ها باید پس از هر وعده شسته و خشک شوند.
- نگهداری مواد غذایی در محیط باز ممنوع است؛ از **یخچال سالم و تمیز** استفاده شود.
- کف آشپزخانه باید قابل شست‌وشو و فاقد چربی باشد.
- نیروی آشپزخانه باید دارای **کارت بهداشت معتبر** باشد.

۵/۴. کنترل پسماند و زباله‌ها

- زباله‌ها باید **روزانه جمع‌آوری** و در محل مشخص انبار موقت شوند.
- تفکیک زباله‌ها به دو نوع **بهداشتی و عمرانی** الزامی است.
- زباله‌های تر باید **روزانه از کارگاه خارج** شوند تا از بوی نامطبوع و حشرات جلوگیری شود.
- در محل‌های کاری بزرگ، **کانتینر زباله با درب فلزی** باید نصب شود.

شناسه سند : HSE-WR-۰۲۶

شماره بازنگری : ۰۰۰

دستورالعمل ایمنی و بهداشت

۵/۵. بهداشت فردی کارکنان

- استفاده از لباس کار تمیز و کفش ایمنی الزامی است.
- استحمام در خوابگاه‌ها یا محل تعیین شده هفته‌ای حداقل دو مرتبه انجام شود.
- استفاده مشترک از ظروف غذا یا حوله ممنوع است.

۵/۶. کنترل حیوانات و حشرات

- هر ماه عملیات سم‌پاشی یا طعمه‌گذاری برای موش و حشرات توسط پیمانکار HSE انجام شود.
- از رهاسازی زباله و غذا در محوطه خودداری شود.
- در نقاطی که احتمال تجمع پشه یا حشرات وجود دارد، آب راکد باید جمع‌آوری گردد.

۶. کنترل و پایش

نوع کنترل	مسئول	تناوب	ابزار / فرم
بازدید بهداشتی عمومی	HSE	روزانه	فرم چک لیست بهداشت محیط
کنترل سرویس‌ها و خوابگاه‌ها	HSE / خدمات	روزانه	فرم نظافت سرویس‌ها
کنترل جمع‌آوری زباله و پسماند	سرپرست کارگاه	روزانه	فرم جمع‌آوری زباله
نمونه‌گیری و آزمایش آب مصرفی	HSE / آزمایشگاه معتمد	فصلی	گزارش آزمایش آب
کنترل کارت بهداشت پرسنل خدماتی	HSE	شش ماهه	پرونده پرسنلی خدمات

شناسه سند : HSE-WR-۰۲۶

شماره بازنگری : ۰۰۰

دستورالعمل ایمنی و بهداشت

۷. اقدامات اصلاحی

در صورت مشاهده وضعیت نامطلوب بهداشتی یا بی‌نظمی در محیط کارگاه:

۱. تذکر شفاهی به سرپرست مربوطه
۲. اخطار کتبی مرحله اول از سوی واحد HSE
۳. توقف فعالیت بخشی از کارگاه یا جریمه پیمانکار خدماتی در صورت تکرار
۴. گزارش به مدیریت پروژه و ثبت در پرونده HSE

۸. زمان اجرا

از هفته دوم مهرماه هر سال تا پایان فروردین‌ماه سال بعد، و در سایر ایام سال در صورت افزایش رطوبت یا بارندگی‌های غیرمترقبه نیز اجرای مفاد این دستورالعمل الزامی است.

🕒 فرآیند اجرایی بهداشت و نظافت کارگاه

نام فرآیند: فرآیند مدیریت نظافت و بهداشت محیط کارگاه‌های عمرانی

کد فرآیند: PR-HSE-۰۰۰۶

مرحله	فعالیت	مسئول	مستند / فرم	خروجی
۱	ابلاغ دستورالعمل نظافت	HSE	فرم ابلاغ	اطلاع‌رسانی به سرپرستان
۲	تخصیص نیروی خدماتی و تعیین برنامه نظافت	سرپرست کارگاه	برنامه هفتگی نظافت	جدول برنامه نظافت
۳	نظافت روزانه سرویس‌ها، انبار و محیط	نیروی خدماتی	فرم نظافت روزانه	محیط تمیز و بهداشتی
۴	بازدید روزانه و ثبت گزارش	HSE	چک‌لیست بهداشت محیط	گزارش روزانه بهداشت
۵	جمع‌آوری و دفع زباله‌ها	خدمات / سرپرست	فرم جمع‌آوری زباله	زباله‌روبی کامل
۶	اقدام اصلاحی در صورت تخلف یا آلودگی	HSE / مدیر پروژه	گزارش تخلف	اخطار یا اصلاح فوری

شناسه سند : HSE-WR-۰۲۶

شماره بازنگری : ۰۰۰

دستورالعمل ایمنی و بهداشت

نمونه متن اطلاعیه عمومی

اطلاعیه بهداشتی - حفظ نظافت و بهداشت محیط کارگاه

همکاران گرامی

با توجه به لزوم رعایت بهداشت محیط کار و جلوگیری از شیوع بیماری‌ها، رعایت موارد زیر الزامی است:

- محل کار خود را پس از پایان شیفت تمیز کنید.
 - زباله‌ها را در سطل‌های مشخص شده بریزید.
 - از رهاسازی مواد غذایی و نخاله در محوطه خودداری کنید.
 - سرویس‌ها و خوابگاه‌ها باید تمیز و منظم نگه داشته شوند.
- رعایت بهداشت، مسئولیت فردی و جمعی ماست.

واحد HSE پروژه‌های عمرانی شرکت

تاریخ ابلاغ: مهرماه ۱۴۰۴

نمونه نامه اخطار

شماره: HSE/WAR/۱۴۰۴-۰۵

تاریخ: ۲۰/۰۸/۱۴۰۴

سرپرست محترم کارگاه [نام پروژه]

موضوع: عدم رعایت بهداشت و نظافت محیط کارگاه

با سلام و درود

بر اساس بازدید مورخ [تاریخ] توسط واحد HSE، مشاهده گردید که وضعیت نظافت سرویس‌ها و انبار پروژه در شرایط نامطلوب قرار دارد و زباله‌ها جمع‌آوری نشده‌اند.

با توجه به تذکرات قبلی، این نامه به عنوان **اخطار کتبی مرحله اول** صادر می‌گردد. در صورت تکرار، کارگاه مذکور مشمول جریمه یا توقف فعالیت بخشی از عملیات خواهد شد.

با احترام

مدیر HSE پروژه‌های عمرانی

مهر و امضاء

شناسه سند : HSE-WR-۰۲۶

شماره بازنگری : ۰۰۰

دستورالعمل ایمنی و بهداشت

نمونه نامه توقف یا جریمه پیمانکار خدماتی

شماره : HSE/STOP/۱۴۰۴-۰۶

تاریخ : ۱۰/۰۹/۱۴۰۴

پیمانکار محترم خدمات نظافت و بهداشت کارگاه
موضوع: توقف فعالیت به دلیل عدم رعایت الزامات بهداشتی

با سلام و درود

نظر به تکرار وضعیت نامطلوب بهداشتی در محل سرویس‌ها و محوطه کارگاه، و با توجه به اخطار کتبی شماره
HSE/WAR/۱۴۰۴-۰۵، بدین وسیله فعالیت تیم خدماتی آن پیمانکار تا رفع کامل نواقص بهداشتی و تأیید HSE متوقف
می‌گردد.

همچنین طبق قرارداد، جریمه‌ای معادل [درصد مبلغ قرارداد] بابت عدم اجرای وظایف اعمال خواهد شد.

با احترام

مدیر پروژه / مدیر HSE